

PBS op de Groen van Prinstererschool

In dit document bespreken we de werkwijze van PBS op de Groen van Prinstererschool. Dit verdelen we in een aantal hoofdstukken, namelijk:

PBS Algemeen, Bekrachtigingssysteem, De Reactieprocedure, De matrix van gedragsverwachtingen. We streven er naar dat alle

leerkrachten en ondersteunend personeel dezelfde werkwijze hanteert. Hierdoor zullen we als team voorspelbaar zijn in gedrag en de verwachtingen naar leerlingen zo duidelijk mogelijk scheppen.

PBS Algemeen

Op de Groen van Prinsterer werken wij met School Wide Positive Behavior Support (PBS) in combinatie met KWINK. Hiermee werken we doelgericht aan sociaal-emotioneel leren en bouwen we aan een positief, veilig en voorspelbaar pedagogisch klimaat.

PBS is een preventieve aanpak die zich richt op gedrag: we creëren dagelijks een omgeving waarin gewenst gedrag wordt aangeleerd, geoefend en bekrachtigd.

Focus op positief gedrag

We richten ons structureel op wat leerlingen goed doen in relatie tot onze gedragsverwachtingen. Positief gedrag bekrachtigen we door dagelijks armbandjes uit te delen. Daarmee laten we zien dat we 'supporters van positief gedrag' zijn. Ongewenst gedrag proberen we om te buigen en wanneer dat nodig is, hanteren we een heldere consequentieprocedure.

Onze basiswaarden en gedragsverwachtingen

Binnen PBS werken we met 3 basiswaarden en 11 gedragsverwachtingen. Deze vormen samen de basis voor een veilig leer- en leefklimaat. De gedragsverwachtingen zijn uitgewerkt in een matrix, die in een apart hoofdstuk is opgenomen.

Onze basiswaarden zijn:

1. Respect

- Ik respecteer een ander.
- Ik luister naar volwassenen op school.
- Ik praat netjes met en tegen anderen.
- Ik ben niet brutaal.

2. Veiligheid

- Ik houd mijn handen en voeten bij mezelf.
- Ik weet dat de leerkracht er voor mij is.
- Ik mag mezelf zijn binnen de kaders van de school.
- Ik pas de Stop–Loop–Praat-regel toe.

3. Verantwoordelijkheid

- Ik spreek uit wat ik vervelend vind tegen degene die erbij betrokken is.
- Ik houd me aan de regels.

Lessen en schoolbrede aanpak

Elke groep biedt minimaal eens per twee weken een nieuwe KWINK-les aan. Daarnaast besteden we schoolbreed op hetzelfde moment aandacht aan de gedragsverwachtingen. Deze worden gestuurd vanuit de Ontwikkelgroep SEL en Burgerschap. Vanuit PBS en KWINK leren we deze verwachtingen actief aan en oefenen we ze in verschillende situaties. In de Gouden Weken (de eerste weken van het schooljaar) werken we gericht aan groepsvorming en het creëren van een helder, positief en veilig klimaat in de groep.

Leerkrachten hebben daarnaast de ruimte om extra PBS lessen in te zetten wanneer dat nodig is. Bijvoorbeeld wanneer er in een groep problemen zijn rondom toiletgebruik, samenwerken of omgaan met materialen. De leerkracht kan dan gericht een passende PBS les inzetten om positief gedrag te versterken.

Bekrachtigingssysteem

Op onze school belonen we positief gedrag actief. We doen dit met bandjes (haarrekjes) die leerlingen kunnen verdienen wanneer zij gewenst gedrag laten zien. Dit sluit aan bij onze PBS-aanpak en helpt om positief gedrag zichtbaar en aantrekkelijk te maken.

Hoe werkt het?

- Leerkrachten en onderwijsondersteuners reiken gedurende de dag minimaal 3 en maximaal 6 bandjes uit.
- Aan het einde van de dag vraagt de leerkracht aan de groep wie een bandje heeft verdiend en waarvoor. Zo wordt positief gedrag benoemd en versterkt.
- De bandjes worden verzameld in een Pringles-bus. In deze bus zitten groepsbeloningen die de leerlingen als klas zelf hebben bedacht, zoals:
 - Pyjamadag
 - Speelgoedmoment
 - Bezoek aan het parkje
 - Een extra speeltijdmoment
 - Etc.

Groepsbeloning

- Zodra de Pringles-bus vol is, mag de groep één beloning trekken.
- Deze beloning wordt diezelfde dag of de volgende dag uitgevoerd.
- Daarna begint de groep opnieuw met het sparen van bandjes.

Kosten

- Als een groepsbeloning kosten met zich meebrengt, worden deze door de groepsleerkracht zelf betaald.

Waarom deze aanpak werkt

- Positief gedrag wordt zichtbaar en concreet beloond.
- Leerlingen ervaren dat hun inzet bijdraagt aan een gezamenlijke beloning.
- Het systeem is voorspelbaar, eenvoudig en motiverend voor alle kinderen.
- Het versterkt de groepsdynamiek en het gevoel van samen verantwoordelijk zijn.

De reactieprocedure

Binnen onze school werken we met een vaste reactieprocedure om ongewenst gedrag op een voorspelbare, rustige en consequente manier aan te pakken. Deze procedure helpt leerlingen om te begrijpen welk gedrag van hen wordt verwacht en geeft medewerkers houvast in hoe zij reageren.

Hoewel de procedure vaak wordt toegepast op het schoolplein, is zij schoolbreed inzetbaar. Dat betekent dat dezelfde stappen worden gebruikt in alle ruimtes waar leerlingen zelfstandig bewegen of samenwerken, zoals:

- In de gang
- Op het leerplein
- In de bibliotheek
- In de kleedkamers
- andere gezamenlijke ruimtes

Door overal dezelfde aanpak te hanteren, creëren we duidelijkheid en voorspelbaarheid voor onze leerlingen. Dit is belangrijk voor hun gevoel van veiligheid én voor hun sociale ontwikkeling. Leerlingen weten wat er van hen wordt verwacht en medewerkers reageren op een herkenbare manier, ongeacht de plek of het moment.

De reactieprocedure ondersteunt daarmee onze schoolbrede PBS-aanpak en draagt bij aan een positief, veilig en ordelijk klimaat in het hele gebouw.

De reactieprocedure:

1. Loop naar de leerling toe en vraag de leerling naar de geldende gedragsverwachting.

De leerling geeft het juiste antwoord en stelt zijn gedrag bij: **geef een compliment!**
De leerling is ongehoorzaam, ga naar stap 2a.

2a. Vertel de leerling wat de gedragsverwachting is en vertel de leerling wat hij nu moet doen.

Stap 2b. Loop weg en wacht 10 seconden.

De leerling stelt zijn gedrag bij: **geef een compliment!**
De leerling is ongehoorzaam, ga naar stap 3.

Stap 3. Benoem het ongewenste gedrag, benoem de afspraak en geef een keuze.

De leerling stelt zijn gedrag bij: **geef aan dat de leerling een slimme keuze heeft gemaakt!**
De leerling is ongehoorzaam, ga naar stap 4a.

Stap 4a. Benoem de consequentie die volgt.

“Oké, dan ga je nu naar binnen”

Stap 4b. Loop weg.

De matrix van gedragsverwachtingen

De onderstaande gedragsverwachtingen gelden voor alle leerlingen. Deze afspraken zorgen voor continuïteit én voorspelbaarheid: kinderen weten in verschillende situaties en ruimtes binnen de school precies wat er van hen wordt verwacht. Dit is belangrijk voor onze populatie, omdat voorspelbaarheid rust, veiligheid en duidelijkheid biedt.

De ontwikkelgroep Sociaal-Emotioneel Leren en PBS initieert schoolbrede oefenmomenten. Tijdens bepaalde periodes in het schooljaar staat één gedragsverwachting centraal. Alle leerkrachten besteden dan op hetzelfde moment aandacht aan hetzelfde thema. Zo ervaren leerlingen overal dezelfde structuur en duidelijkheid, wat hun gevoel van veiligheid en hun sociale ontwikkeling versterkt.

Ruimte	<u>Veiligheid</u>	<u>Respect</u>	<u>Verantwoordelijkheid</u>
<u>Schoolbreed</u>	-ik houd mijn handen en voeten bij mezelf -ik weet dat alle juffen en meesters er voor mij zijn -ik mag zijn wie ik ben	-ik laat anderen in hun waarde -ik ga netjes met anderen om -ik luister naar alle juffen en meesters -ik praat vriendelijk tegen anderen	- Ik vertel eerlijk wat ik vervelend vind tegen degene die erbij betrokken is
<u>Klaslokaal</u>	-ik loop rustig in het lokaal -ik gebruik materialen veilig -ik blijf op mijn eigen plek tijdens de les	-ik luister naar de juf of meester -ik laat anderen uitpraten -ik ga netjes om met de materialen -ik help anderen als dat kan	-ik maak mijn eigen werk -ik ruim mijn materialen netjes op -ik vraag om hulp als ik iets niet begrijp -ik zorg dat mijn werk af is

<u>Eten en drinkmomenten</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik blijf rustig zitten tijdens het eten -ik loop pas naar de prullenbak als juf of meester dat zegt -ik eet netjes en gebruik mijn eigen spullen 	<ul style="list-style-type: none"> -ik ben stil als juf of meester voorleest -ik laat anderen rustig eten -ik zorg dat de tafel en vloer netjes en schoon blijft 	<ul style="list-style-type: none"> -ik ruim mijn afval en spullen op -ik eet en drink alleen wat voor mij bedoeld is -ik zorg dat ik alles op heb binnen de tijd
<u>Schoolplein</u>	<ul style="list-style-type: none"> - ik loop naast mijn fiets - ik kijk goed waar ik loop - ik voetbal alleen in de pannakooi - ik let op anderen om mij heen - ik kijk goed waar ik kan spelen - ik blijf van anderen af 	<ul style="list-style-type: none"> - ik let alleen op mezelf - ik houd me aan de afspraken -ik mag met de bal spelen als daar ruimte voor is -ik luister naar de juffen en meesters op het plein 	<ul style="list-style-type: none"> -ik gebruik speelgoed waar het voor bedoeld is -ik ga voorzichtig om met de spullen -ik ruim mijn spullen op als ik klaar ben -ik houd me aan de afspraken
<u>Gymzaal / Speellokaal</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik kijk goed waar ik loop -als ik omgekleed ben, ga ik rustig op de bank zitten -Als er gefloten wordt, ga ik zitten en luister ik -ik kom rustig de gymzaal binnen -ik houd me aan de regels van het spel 	<ul style="list-style-type: none"> -ik doe mee met de les -ik doe mijn best -ik kan tegen mijn verlies waarde -ik laat anderen in hun waarde -ik geef complimenten aan anderen 	<ul style="list-style-type: none"> -ik houd me aan de spelregels -ik zorg dat ik de juiste gymkleding bij me heb -ik zorg dat iedereen mee kan doen
<u>Kleedkamer</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik hang mijn spullen netjes bij elkaar -ik kleed me rustig om -ik praat rustig in de kleedkamer 	<ul style="list-style-type: none"> -ik ga respectvol om met anderen -ik praat positief met en over anderen 	<ul style="list-style-type: none"> -ik neem al mijn spullen weer mee -ik zorg goed voor mijn eigen spullen
<u>Gangen</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik loop rustig door de gang -ik ben stil als ik in de gang loop -ik veeg mijn voeten op de mat als ik binnenkom 	<ul style="list-style-type: none"> -ik blijf van andere kinderen en hun spullen af. -ik ben stil, zodat anderen geen last van mij hebben 	<ul style="list-style-type: none"> -ik doe mijn jas in de luizenzak en hang hem netjes op
<u>Kleuter gangen</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik loop rustig door de gang -ik houd mijn handen en voeten bij mezelf -ik veeg mijn voeten op de mat als ik binnenkom 	<ul style="list-style-type: none"> -ik laat andere rustig lopen -ik luister naar de juf of meester -ik blijf van de spullen in de gang af 	<ul style="list-style-type: none"> -ik hang mijn jas netjes op -ik neem alleen mijn eigen spullen mee -ik volg de route van de juf of meester

<u>Leerplein</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik ben rustig -ik houd me aan de regels die op het bordje staan 	<ul style="list-style-type: none"> -ik blijf van de spullen van andere kinderen af -ik ben alleen met mijn eigen werk bezig -ik zorg dat anderen geen last van mij hebben -ik werk stil -ik overleg zachtjes 	<ul style="list-style-type: none"> -ik doe waarvoor ik naar het leerplein ben gekomen -ik ruim mijn eigen spullen op -ik stoort andere kinderen niet - ik blijf op de plek die ik heb gekozen -ik laat mijn werkplek netjes achter
<u>Toiletten</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik gebruik het toilet waarvoor het bedoeld is -ik ben alleen in een toilet -ik was mijn handen na het plassen 	<ul style="list-style-type: none"> -ik laat het toilet schoon achter -ik laat anderen met rust -ik laat anderen rustig naar het toilet gaan -ik gebruik mijn fluisterstem -ik bemoei me alleen met mezelf 	<ul style="list-style-type: none"> -ik red mezelf op de wc -ik ben zindelijk -ik ben zuinig met wc- papier -ik doe waarvoor ik gekomen ben -als ik zie dat de wc vies is, zeg ik dit tegen juf of meester -als ik knoei, dan ruim ik het zelf op.
<u>Schoolbibliotheek</u>	<ul style="list-style-type: none"> -ik geef anderen ruimte om boeken te zoeken -ik weet welke route ik moet lopen naar de schoolbibliotheek -ik accepteer de hulp van een ouder -ik kom rustig de bibliotheek in -ik blijf van andere kinderen af -ik gebruik mijn fluisterstem 	<ul style="list-style-type: none"> -ik praat zachtjes -ik ben beleefd tegen de hulpouders -ik luister naar volwassenen 	<ul style="list-style-type: none"> -ik loop rustig terug naar de klas en ga stil zitten -ik neem mijn boeken mee naar huis in een aparte, stevige tas -ik lever mijn boeken op tijd in -ik ben binnen de afgesproken tijd terug -ik zet de boeken op de juiste plaats terug -ik ga netjes en voorzichtig met de boeken om